

Stortinget

Deres referanse

Vår referanse
11/00099-16

Dato
14.10.2011

KOMMENTARER TIL ST.PRP.NR.1 S(2011-2012)

**HØRINGSMØTE I JUSTISKOMITEEN 17.10.2011.
KOMMENTARER FRA
FELLESORGANISASJONEN (FO)**

Særlig fokus på programkategori 6.30 Kriminalomsorg.

Fellesorganisasjonen (FO) organiserer 26 000 barnevernpedagoger, sosionomer, vernepleiere og velferdsarbeidere. Disse yrkesgruppene er ansatt i ulike type stillinger innen kriminalomsorgen, som sosialkonsulenter og veiledere i fengsel, som sosialkonsulenter og miljøterapeuter i forvaringsavdelinger, i overgangsboliger, men først og fremst som ledere og saks-/klientbehandlere i friomsorgen.

FO er positiv til alle forslag om økt bruk av alternative straffereaksjoner i samfunnet i tråd med St. meld 37. Dette gjelder utvidelse av elektronisk hjemmesoning, forslag om at bøtesoning gjøres om til samfunnsstraff og innføring av ny straff for ungdom, ungdomsstraffen.

FO er positiv til en utvidelse av bruken av elektronisk kontroll, både som varetektssurrogat og som alternativ for ubetingede straffer utover fire måneder. Vi er glade for at tilbudet utvides til tre nye fylker, men synes det er uheldig at det av økonomiske årsaker, kun etableres 35 plasser mot først foreslåtte 60. FO savner videre en plan for når og hvordan bøtesoning kan omgjøres til samfunnsstraff.

FO foreslår:

- **For å følge opp St. meld 37, må det settes av midler til en langsiktig satsning på å utrede og utprøve en lang rekke mulige alternativer til fengsel. Disse tiltakene må være av høy faglig kvalitet og være reelle alternativer for svært mange av de som i dag settes i fengsel. Det betyr økte midler til friomsorgen.**

Vold

I følge regjeringas handlingsplan mot vold i nære relasjoner(2008-2011)er et mål å styrke behandlingstilbudet til voldsutøvere. I følge Oslo friomsorgskontor har for eksempel 80% av unge domfelte problematikk knytta opp mot vold. FO synes derfor det er uheldig at det ikke videreføres et samarbeid med Alternativ til Vold (ATV), om opplæring av instruktører til samtalegrupper om vold. FO er kjent med at mange friomsorgskontor har jobbet godt med dette tilbudet og synes det er uheldig at denne opplæringa ikke lenger tilbys på KRUS. I proposisjonen foreslås det at voldsforebyggende arbeid styrkes i kriminalomsorgen ved å samarbeide med de regionale kunnskapsentre mot vold og traumatisk stress. Ut fra erfaring vet vi at tilbudet disse sentrene kan gi, er begrenset til veldig få og vanskelig å få til innafør lengden på en dom. Det er derfor svært viktig at ansatte som jobber med vold innehar god kompetanse på dette.

FO er også opptatt av at mange domfelte sjøl har vært utsatt for vold, spesielt er vi bekymret for kvinner som ofte har rollen som voldsutsatte. FO er kjent med at Oslo krisesenteret gjennom flere år har gitt tilbud om både individuelle samtaler og gruppesamtaler til kvinner på Bredtveit fengsel. Hvert år det på grunn av usikker finansiering usikkert om dette tilbudet kan fortsette. FO synes det er uheldig at et slikt tiltak som for eksempel krisesenterets tilbud ikke sikres drift gjennom statsbudsjettet. Det er et mål at menn og kvinner skal ha likeverdig tilbud under soning og at tiltak skal tilpasses de enkelte gruppers behov. Krisesenterets tilbud dekker i så måte et spesielt behov hos mange kvinner.

FO foreslår:

- **Det avsettes midler til videreutvikling og kvalitetsheving av samtaleprogram etter ATV modell.**
- **Gode tiltak som krisesenterets tilbud legges inn i budsjettet**

Ungdom

FO er i utgangspunktet kritisk til at unge under 18 år settes i fengsel, men er inneforstått med at det i noen tilfelle ikke finnes andre muligheter. FO mener at det tar for lang tid før en slik enhet etableres på Østlandet og etterlyser fortgang. Proposisjonen skriver at ungdomsenhetene skal ha et tverrfaglig team som skal følge opp unge som soner andre steder enn ved de to ungdomstiltakene. FO mener at det må settes av midler slik at disse teamene kommer i gang i 2012, uavhengig om ungdomstiltakene er ferdig bygd.

FO støtter forslaget om å lovfeste kriminalomsorgens forpliktelser overfor domfeltes barn, herunder forslag om egen barneansvarlige i fengslene og friomsorgskontorene som skal påse at enhetene tar hensyn til barneperspektivet. FO er opptatt av at FNs barnekonvensjon følges opp og opprettelse av slike stillinger vil være et viktig bidrag til det.

FO foreslår:

- **Det må skje en fortgang i etablering av et ungdomstiltak på Østlandet. Foreslåtte tverrfaglige team må opprettes uavhengig av om foreslåtte institusjoner er ferdig,**
- **Opprettelse av barneansvarlige i fengsel og friomsorg.**

Kompetanse:

FO er positiv til at det er stort fokus på påvirkningsprogram og endringsarbeid både i fengslene og friomsorg. FO er imidlertid skeptisk til en del av programmene og den status de har i forhold til krav og mål oppnåelse. FO s yrkesgrupper barnevernpedagoger, sosionomer, vernepleiere og velferdsarbeidere har treårig høyskole utdanning bygd på sosialt arbeids teori og sosial pedagogisk teori og har med bakgrunn i utdanningene kompetanse til å drive endring og påvirkningsarbeid. FO er opptatt av at denne kompetansen i større grad verdsettes og at våre yrkesgrupper tilføres faglig påfyll i forhold til vår kompetanse.

Det er også problematisk at opplæring av gruppeledere drives på KRUS i Oslo og for enkelte regioner har det for 2011 vært stopp i å reise på kurs og derfor er det en fare at ikke alle av økonomiske grunner får mulighet til nødvendig programopplæring.

FO foreslår:

- **Justisdepartementet vektlegger programvirksomhet høyt, det må derfor legges bedre til rette slik at folk kan delta på opplæring. Den enkelte virksomhets økonomi kan ikke være avgjørende om de skal drive det som myndighetene har pålagt de å drive.**

Når det i proposisjonen snakkes om kunnskapsbasert kriminalomsorg og tilgang på fagutdannet personell, snakkes det kun om fengselsbetjenter og utdanning ved KRUS. Friomsorgen og kompetansebehovet der nevnes ikke spesifikt.

FO mener at våre yrkesgrupper er viktige i kriminalomsorgen og at kriminalomsorgen i større grad må satse på våre utdannings kompetanse. Dette gjelder for både friomsorg og fengsel. Med bakgrunn i at vi har en treårig høyere utdanning er det også rimelig med en differensiering av lønn der FO yrkesgrupper og fengselsbetjenter innehar samme stillinger. Sosialfaglig og vernepleiefaglig kompetanse på bachelornivå er viktig både i fengsel og friomsorg. De fleste domfelte har store utfordringer i livet sitt og trenger tett oppfølging under straffegjennomføringen og som forberedelse til løslatelse. Sosialfaglig og vernepleiefaglig arbeid i kriminalomsorgen, er innrettet mot å bistå den domfelte til å styrke sin kontakt med familie, venner eller utvikle nye nettverk, være en koordinator ifht hjelpetjenester utenfor kriminalomsorgen og legge til rette for opplæring, arbeidstrening og rehabilitering, samt bistå med inntektssikring gjennom NAV. Det innebærer også å legge til rette for at den enkelte domfelte får ta i bruk sine ressurser og gjøre seg nytte av hjelpen.

Samfunnsarbeid er en tilnærming i sosialt arbeid. Særlig når barn og mennesker med psykisk utviklingshemming har begått alvorlige forbrytelser og når det er utøvet vold mot barn, er det behov for å arbeide sosialfaglig i nærområdet for å styrke nærmiljøet til å håndtere den vanskelige situasjonen. Lokalmiljøet kan være i sjokk, og kan ha behov for å arbeide med sin sorg, redsel og sinne. Samfunnsarbeid innebærer å utforme og sette i verk kollektive alle problemer. § 12 i straffegjennomføringsloven hjemler at innsatte kan overføres til soning i endringsprosesser og tiltak i samarbeid og samspill med dem det gjelder, styresmakter, næringsliv og frivillig sektor.

FO oppfordrer komiteen til å diskutere kompetanse- og bemanningsspørsmål i kriminalomsorgen. FO mener det er behov for en flerårig plan for styrking av sosialfaglige stillinger i kriminalomsorgen.

Med hilsen

Rigmor Hogstad
Forbundsleder

Inger Karseth
fagkonsulent